

Spørgsmaal, og skal hermed anbefale Lovforslaget som Helhed.

Harald Jensen: Man kunde fristes til at begynde det, man vil sige, med et: Hæder og Ære være den Mand, der først fandt paa, at Bogtrykkerne skulde have en Leveringspligt. Thi der er ingen Tvivl om, at den Foranstaltning, som i denne Henseende blev sat i Scene for saa lang Tid siden, har bidraget umaadeligt til Kulturens Fremme, og at den Mand vistnok er en af de aller bedste og mest fortjenstfulde paa dette Omraade, som nogen Sinde har eksisteret. Men det er dog ganske naturligt, at der, eftersom Tiden gaar og Opfindelserne skride frem, maa ske Forandringer i disse Bestemmelser, og derfor vil jeg være med til at anbefale dette Lovforslag med nogle Forandringer deri, som jeg kunde ønske.

Det store brændende Spørgsmaal har egentlig været, hvorledes vil det gaa vor Litteratur om nogle Aarhundreder, og det er blevet spaaet, hvad der desværre vistnok er sandsynligt, at en stor Del af vor Litteratur om nogle Aarhundreder slet ikke vil eksistere mere. Papiret vil være smuldret hen, Trykkerfarven vil have foræret det, navnlig gælder dette al Bladlitteraturen. Dette er saare beklageligt, og hvis vi kunne gøre noget for at forhindre det, bør det gøres selv med nogle Ofre, det vilde ellers være for stort et Ansvar overfor vor Efterkommere. Hvad Bladlitteraturen angaar, er der vel neppe stort at gøre. Bogtrykkerteknikken skrider frem, Maskinerne ændres, og det vil være vanskeligt paa en Viktoriapresse eller en Rotationsmaskine at anvende holdbart Papir. Det vil være forbundet med stor Ulejlighed og vil næsten være rent umuligt efter det forcerede Arbejde, der udføres; det vilde paadrage vedkommende store Udgifter, og Statskassen vilde blive nødt til at give en Erstatning, ikke alene for Papiret, men ogsaa for den Arbejdskraft, der maatte benyttes ud over den sædvanlige.

Derimod maa vi paa Værklitteraturens Omraade kunne forordne, at Eksemplarerne til vore Biblioteker blive trykte paa mere holdbart Papir, om ogsaa det skulde koste Statskassen 50—100,000 Kr. aarligt til Papiret, idet jeg ikke tror, at Bogtrykkerne vilde forlange anden Erstatning. Det burde man ikke gaa af Vejen for. Jeg er selv Fagmand, og jeg mener ikke, at der fra et rent fagligt Standpunkt kan være noget i Vejen for, at Bogtrykkerne blev for-

synede med saadant Papir til Bøgerne, thi det er jo ikke saaledes, at der kun kan laves daarligt Papir, som er udsat for Tilintetgørelse. Blandt det Papir, der bruges til Bøger, er der en stor Del svensk Papir, og selv om vort eget Papir ser tykt og stærkt ud, er det i Virkeligheden lavet af et saadant Materiale, at man med Bestemthed kan forudsige, at det efter en vis Tids Forløb vil være forsvundet. Jeg vil da bede det eventuelle Udvalg om nøje at overveje dette. Det forekommer mig, at vi have et Ansvar over for Efterkommerne, som vi ikke godt kunne bære.

Lovforslaget udvider de bestaaende Bestemmelser derhen, at af alt, hvad der trykkes hos Bogtrykkere, Kobbertrykkere, Litografer og andre Kunsttrykkere, alene med Undtagelse af foreløbige Udkast, Korrektur, Prøvetryk eller lignende, skal der for Fremtiden afleveres Eksemplarer til Bibliotekerne. Bogtrykkerne skulle for Fremtiden aflevere Eksemplarer af alt, hvad de trykke, privat eller offentligt, lige ned til almindelige Visitkort og Regningsblanketter. Jeg tror ikke, at de to Bibliotekarer, der have udtalt sig i denne Retning, have noget Begreb om, hvad det vil sige. Thi det vil ikke sige, at Bogtrykkerne ville komme med Vognmandslæs til Bibliotekerne, men de ville komme med hele Banevogne fulde af aldeles værdiløse Tryksager. Jeg indser ikke, hvad Nytte alt dette skulde gøre paa et Bibliotek. Det vil koste et ulideligt Arbejde alene at sortere og bortkaste.

Jeg ser ganske vist, at der i § 5 staar en Bestemmelse om, at det vil være en Selvfølge, at der til denne Lov vil knytte sig nogle ministerielle Bestemmelser, og jeg antager, at disse ministerielle Bestemmelser ville gaa ud paa at fritage for Afleveringspligt for en Del af disse Sagers Vedkommende, men jeg vil da holde paa, at det var rigtigere, at vi i Loven fik fastslaaet, hvad der var afleveringspligtigt og hvad ikke. De ministerielle Resolutioner, Skrivelser, Cirkulærer og al den Slags Ting ville mange Gange forputte sig, og Bogtrykkeren, som skal rette sig efter Loven, kan gøre Krav paa, at det mest mulige af saadanne Bestemmelser optages i Loven. Jeg vil mene, at det i dette Tilfælde vil være betydelig lettere at sige, hvad der *ikke* skal afleveres og herunder vil da først de merkantile Tryksager glide ind og mange andre Ting. Der er f. Eks. nævnt Plakater. Jeg tror, det vil føre til noget ganske rædselsfuldt, hvis Bibliotekerne skulle til at manøvrere med alle de